

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetük meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czímzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: **Paget János** elnök; **Berde Áron**, **b. Huszár Sándor**, **Mina János**, **Nagy Ferencz**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**.

Gyümölcseim.

(Folytatás.)

Braunau-i kajszinszerű szilva.

(Abricotée de Braunau; Braunauer Aprikosenartige Pflaume.)

Származása. Liegel nyerte magról 1820 körül. Elejénte „Braunau-i új magonc” név alatt terjesztette s csak később adta neki e főnebbi, jellemzőbb elnevezést. Ojtóvesszejét 1872-ben kaptam Oberdiecktól. Róla tett ojtásom már tavaly (1873.) bemutatta a fajfán első gyümölcseit, melyek egyezvén a leírásokkal fajom valóságát bebizonyították.

Érésideje. Aug. végén, sept. végén.

Minősége. I. rendű csemege, gazdasági és piaczos gyümölcs.

Nagysága. Nagy.

Alakja. Zömök tojásdad, széle hossza egy, két oldalán kissé belapított, többnyire azonban kissé magasabb, mint széles; mindkét végén egyformán gömbölyödő. Vágánya néha elég szembe-tűnő; szára felé többnyire jól bemélyedő; egyenlőtlen félre osztó. Köldök pontja a gyümölcs hegyén. néha oldalt, a vágányos oldalfelé helyezett. Szára majd 1" hosszú, elég vastag, csupasz, zöldes-sárga; csak itt ott rozsdafoltos; csekély és szűk eszéscskében, csaknem a gyümölcs felületére helyezett.

Szine. Bőre meglehetősen szívós, savanykás,

értével lehámozható, viaszsárga, némelykor zöldessárga: áttetsző, zöldes csíkokkal, itt-ott piros foltokkal tarkázott; néha napos oldalán pirossal kissé befuttatott. Hamva sűrű, fehéres.

Izlelése. Húsa sárga, igen tömött, magjától csaknem teljesen elváló, leve igen bő, cukorédes, kellemes zamatu. Magva tojásdad; laposoldalu, szára felé meglehetősen éles, egyébkint tompa háttaréjjal ellátott.

Fája. Erőtelmes, igen edzett, korán és rendkívüli bőven termő. Nagy fává képes növekedni. Gyümölcsei esős időjárással sem repedeznek föl: de értökkel könnyen lehullnak a fáról, nem úgy, mint némely más szilvafajok, melyek inkább megaszalódnak a fán, mintsem lehullanának.

Vesszei. Elég hosszúak, középvastagok, fölállók, kissé könyökösek, hegyök felé kissé bordások; alább sima felületűek, csupaszok, csaknem fényesek, sötétbarnák, gyenge korukban világos vörösek; aljuknál reczés hártáival ritkásan bevontak; kissé hosszúak levélközűek.

Rügyei. Középnagyok, hosszúak kúposak, hegyesek, a fától el s hegyökkel, — csaknem a vesszőkkel párhuzamosan — fölfelé állók: jól kiemelkedő, hármás-bordás ülőlapra helyezkedők.

Levelei. Elég nagyok, meglehetősen vastagszövetűek, merevek, kerülékesek; rövid, tompa hegyben végződők; többnyire kissé fölfelé állók; kissé ívelték vagy laposak, néha széleikkel lefelé

görcbülők s így megfordítva öblösek; alsó lapjuk kissé szőrös; felső lapjuk csupasz, alig babos vagy ránczos, bágyadtan fénylő, homályos zöld; széleiken tompafogakkal nem mélyen, de sűrűn és szabályosan fűrészelték. Levélnyelők majd 1" hosszú vastag, kissé szőrös, a levelek értékével többnyire vérvörös; egy, néha két, jól kiemelkedő, egymással ferde irányba helyezett mirigygyel ellátott. Levélpálhái rendkívül hamar hullók.

Leirói. Liegel, Kenntniss der Pflaumen, II. 167.

Oberdieck, Illustr. Handb. der Obstk. III. 323.

Dochmal, Führer in der Obstk. III. 145.

Észrevétel. E kitünő szilvafaj méltán megérdemli, hogy minden kertben helyet foglaljon.

Piros Washington szilva *)

(Washington rouge; Rothe Washingtonpflaume.)

Származása. E kitünő szilvafaj Amerikából, az Uj-York államból származik, hol „Brevoorts Purple“ név alatt ismeretes inkább, mintsem főnebbi nevén, mely alatt Mas és Oberdieck leirták. Ojtóvesszejét Oberdiecktól kaptam 1871-ben. Tavaly (1873.) már termett nálam mind a fajtán, mind faiskolai ojtványaimon. Növényzet, gyümölcs egyezvén a leírásokkal, fajom valódisága kétségtelen.

Érés ideje. Aug. vége.

Minősége. I. rendű csemege gyümölcs; aszalványnak is igen kitünő.

Nagysága. Nagy.

Alakja. Kissé hosszás tojásdad, mindkét vége felé csaknem egyenlően fogyva kissé tompán gömbölyödő; elől hátul kissé belapított. Vágánya néha elég szembetűnő, néha lapos és sekély; többnyire egyenlő félre osztó. Köldök pontja bemélyedés nélkül a földszinen ülő. Szára rövid, vastag, csupasz, itt ott rozsdá foltos; hol inkább, hol kevésbé mély és szűk üregbe helyezett.

Szine. Bőre vékony, finom, értékével lehámozható; elejénte világos biborpiros; később sötét bibor színű; napszегte darabjain csaknem fekete. Hamva sűrű, kékes vörös.

*) Az egyszerűen csak „Washington“-nak nevezett, sárga és inkább vagy kevésbé rózsaszínű szilvától, mely a „Kert. gazda“ 1870 évi folyama 705. lapján honi nyelvünkön már ismertette van, minden tekintetben, még növényzetére nézve is, különbözik e faj. B. M.

Izlelése. Husa sárga vagy kissé zöldessárga, finom, sugaras, keménykés; magvától csak nehezen válik el; leve elegendő, finom borizzal emelt, cukros fűszeres, finom ízű. Magva elég nagy, lándzsás tojásdad, laposas; legnagyobb szélessége többnyire középtájjra esik; meglehetősen érdes, barázdás pofájú, elég kiemelkedő, éles háttaréjjal ellátott.

Fája. Erőteljes, edzett, rendszeren és bőven termő. Minthogy nagy fává képes növekedni; szabadon álló gyümölcsösökbe igen ajánlható. Rézsutatosan fölfelé törekvő ágaival elég sűrű lombos koronát alkot, de koránsem oly sűrűt, mint névrokona a régibb „Washington“ Mas szerint a nyesést is jól elsziveli és így kosár forma fák alakítására is igen alkalmas.

Veszei. Középnagyok, egyenesek, alig könyökösök, szíkfölületűek, csaknem csupaszak; sárgával és fektével tarkázott homályosbarnák, aljuknál fogva, kivált napos felőkön, fehéres hártáival hálózottak; gyenge korokban violaszinnel mosott sápadt zöldek, kissé szőrösök; rövid levélközűek.

Rügyei. Kicsinyek, karcsuak, kúposak, hegyesek, a vesszőkkel párhuzamos irányban fölfelé állók; kiemelkedő, rövid bordás ülőlapra helyezkedők.

Levelei. Közép nagyok, széles tojásdadok, alig hegyesek; csaknem laposak; széleiken csak kissé főlhajlók; íveltek, kissé hullámos szélűek; alul szőrösök, felső lapjukon pedig simák, kissé babosak, bágyadtan fénylők, homályos zöldek; széleiken szabályos, mélyen és hegyes fogakkal fűrészelték. Levélnyelők igen rövid; a vesszőtől csaknem vízszintesen elálló; zömök és merev; kissé szőrös; két mirigye többnyire a levéltányér szélén látható. Levélpálhái rövidek, lándzsásak, hamar elhullók.

Hasonnevei. Brevoort's Purple; Rouge de New-York.

Leirói. Mas, Le Verger, VI. 87.

Oberdieck, Illustr. Monatshefte 1871. évfolyam 9. l.

Észrevétel. A régibb „Washington“ szilvánál egy jó héttel későbbben hajt és virágozik az itt leirt, jeles szilva faj: minél fogva az Alföldre, hová a késői fagyok gyakran el szoktak látogatni, inkább ajánlható ez, mint a régibb Washington, melynek gyümölcsei bár szebbek és nagyobbak; de fája kevésbé termékeny.

Mihályf pepinje.

(Pepin Mihályf; Mihályf's Pepping.)

Szármaszása. E kitünő, késő téli almafajt jeles hazai gyümölcsészünk Glocker kezdte elterjeszteni, a ki hozzám irt egyik levelében azt mondja róla, hogy azt Enyingen. Veszprém megyében hg Batthyány Fülöp számvevőtisztje, Mihályf nevelte magról, kinek nevérol elkeresztelve mind-mind inkább terjed el hazánkban, sőt már külföldön is. Ojtóvesszejét 1870-ben kaptam Glockertől. 1873-ban már bemutatta nálam is a fajfán első gyümölcseit. Fajának valódiságáról teljesen biztos vagyok; mert növényzetét és gyümölcseit szármaszása helyén Enyingen már előbb, hogy sem nálam termett volna, saját szememmel láttam és magamnak lejegyezhettem.

Érés ideje. Martiustól juniushig.

Minősége. I. rendü csemege, gazdasági és piaczos gyümölcs.

Nagysága. Kisebb a közepszerűnél; néha valóban kicsiny.

Alakja. Laposdad, gömbölyü. Legnagyobb átmérője középtájra, néha kissé a száras vége felé esik, honnan mindkét végéfelé csaknem egyenlően gömbölyödik, néha azonban kelyhe felé kissé összehúzódik. Kelyhe kicsiny, zárt; apró, molyhos osztrányokkal ellátott; ránczoktól s apró húsos dudorokból körülvelt mélyedésben ülő, melynek falain a ránczok a karimáig emelkednek s néha lapos, csak alig észrevehető bordákban a gyümölcs derekára is lehúzódnak s annak kerekdedségét kissé megzavarják. Szára rövid, fás, húsos dudoroktól félre nyomott; fahéjszínü rozsdával bevontfalú, szük mélyedésbe helyezett.

Szine. Bőre finom, síkos, bágyadtfényü; elejénte zöld, később sárgászöld, teljes értével arany-sárga; napos oldalán némi gyöngéd pirosság van mintegy rálehelve. Apró, fehér pontozata alig vehető észre. Egyes fahéjszínü rozsdafoltok vagy alakzatok majd minden gyümölcsön találhatók. Értével igen kellemes, gyöngéd illattal is bír.

Izlelése. Húsa sárgás, igen tömött, finom, roppanó; leve bő, czukros, zamatos, gyöngéd savanyval emelt, kellemes ízü. Magháza zárt tengelyü; lapos fiókjaiban többnyire két-két, egészséges, lapos tojásdad alaku, gesztenyeszínü magot rejtő. Kehelyesöve töleseralaku.

Fája. Erőteljes, igen edzett, ritkáslombozatu koronát alkotó, korán és rendkívül bőven termő. Gyümölcsei jól megállják helyöket a fán. Szálas fának, szabadon álló gyümölcsösbe, vadonezra nemesítendő.

Vesszei. Elég hosszúak, középvastagok egyenesek, fölállók vagy széles szögekben elállók; kissé könyökösek, hornyoltak; finom fehér molyhosak, világos vörössel mosott barnák; apró többnyire hosszúkás fehér pontokkal elég sűrűn és szembetűnőleg pontozottak; elég rövid levélközűek.

Rügyei. Kicsinyek, tompahegyűek, fehér-molyhosak, lapulók; elég kiemelkedő hármassbordás ülőlapra helyezkedők.

Virágrügyei. Nagyok, hosszas kúposak, tompahegyűek, vörhenyes barnák, fehér homályosak.

Levelei. Elég nagyok, kissé vastag, delágy szövettűek, többnyire hosszas tojásdadok, itt-ott kerülékesek vagy széles lándzsásak, elég hosszas és keskeny hegyben végződik; laposak vagy kissé völgyesek, fölül simák, bágyadtan fénylők, sötét zöldek; alul kissé szennyes molyhosak; széleiken elég széles tompa fogakkal, többnyire kettősen fűrészelték. Levélnyelők középhosszu, elég vastag, merev, fehér molyhos, többnyire fölfelé, néhol pedig csaknem vízszintesen irányuló. Levélpárhái igen aprók, rövidek, többnyire széles fonal-idomuak; nem tartósak. Virágrügyet körítő levelei igen hosszúak, széles lándzsásak, vastagnyelűek, mereven szétállók, széleiken éles, hegyes fogakkal fűrészelték.

Leiró i. Bár hazai gyümölcsfaj, ekkoráig honi nyelvünkön tudtommal még senki sem ismertette. Külföldön még csak most kezd elterjedni.

Észrevétel. Nedvességben szükölködő talajban, száraz időjárásban, főkép bőtermés idején, — mikép Glocker írja — alig nagyobbak gyümölcsei a vadalmánál. Itt az Alföldön, kertem laza talajában is igen jól találja magát s gyümölcsei, valamennyi eddig termett téli almáim közt, legtovább voltak eltartathatók. Terjesztésre kiválólag méltó.

Bereczki Máté.

Czelszerű-e a méhesaládot jó mézhordás alkalmával anyátlanná tenni?

Saját kárán okul az ember.

Sok méhész is talán ugy gondolkozik, ki a lejárt évben méheit dolgozni hagyta, amint ezeknek a természe-

tes ösztöntük szerint tetszett. Sok méhészt, a méhek természetes iparkodása mellett, azokat elvesztette vagy pedig a méhcsalád száma nagyon csökkent. Ha a méhek felfogni tudnák, vajjon emez vagy amaz idő hasznos, fejlődésükre alkalmas-e, és értenék-e szerint a beállott mézhordás viszonyait az ő hasznukra kizsákmányolni, akkor szükségtelen volna erőszakos hozzájárulással őket valamely tevékenységre kényszeríteni. A méhészek ily esetben a méhek tevékenységében bizhatnának és hagyhatnák tenni, a mit épen akarnak. De tapasztalásból jól tudjuk, hogy a méhek nem ritkán szaporodási iparkodásukban a jövőjük szükségéről egészen megfeledkeznek s minden erejüket a költségre fordítják, mi által a méhészt — különösen a nem legjobb esztendőkből — népes ugyan, de gyakran méztelen családokat nyerhet.

A méhgazdaság nagyobbbrészt a méhészt viszonyai szerint alakul, miután a méhkereskedő minden erejét sok és erős raj elérésére fordítja, hogy ezek eladásában hasznát lelje, míg ellenben a közönséges méhészt mézzel telt kasokat óhajt, hogy az aratott méz eladásából valami jövedelme legyen.

Nem minden alkalmas minden viszonyokra. Mint-hogy pedig legtöbb méhésze hazánknak jó mézaratást iparkodik elérni, szükséges, hogy ezek céljuk elérése végett a legalkalmasabb kezelési módot használják, miért is a méhcsalád anyátlanítását jó mézhordás alkalmával pártolnom kell, és bátorkodom tehát tulajdon véleményemet, a nélkül, hogy mások nézetét figyelmen kívül hagyán, következőkben kifejteni:

Az anyátlanítás minden esetre erőszakos beavatkozás a méhcsalád háztartásába, mi a méhcsaládra nézve veszedelmes volna, ha ez mérték és cél nélkül történék.

Minden méhészt — főképen a kezdő — szívesen látja méhcsaládjai szaporodását, és senki sem fogja azt roszalni. Olyan szaporodás azonban, melynél fogva az egyszerre beálló rosz időjárásban, melyben a mézforrás egészen megszűnik, az összes méheket, az anyakasokat úgy, mint rajokat elveszthetni, minden körülmény között elvetendő — mert nem ér semmit.

Ha a méhészt célját, az az: a méhcsaládok óhajtott számát el nem érte, szükséges a szaporítás, — hogy célját elérhesse. Igen hasznos ezen elvet szem előtt tartani. Leghamarabb és legbiztosabban azon méhészt éri el célját, ki okos számitással és lassu léptekkel halad előre. A méhészt — még a kezdő sem — akar méheinek szaporodása mellett minden mézaratásról lemondani. Ki is akarná ezt roszalni?! Kivételeket tesznek az igen mézdús esztendők, melyekben a legnagyobb szaporodásnál úgy a rajok, mint az anyakasokról is jó mennyiségű mézet arathatni. Miután pedig ilyen esztendők a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak, szükséges, hogy minden méznyereségről lemondani kénytelenek ne legyünk — művészi fogásokhoz nyulnunk. Ily nagy és hathatós művészi fogást találunk az anyakasok anyátlanításában, az arra alkalmas időkben.

Itt még előre bocsájtani szeretném azt: minden méhtelepen szabályul tekintessék az, hogy a méhészt családjainak egyik felét raj, másik felét pedig mézkasoknak tekintse, és e szerint kezelje azokat.

Rajkasoknak oly méhcsaládok tekinthetők, melyek arra rendelvek, hogy a méhészt a szükségelt rajokkal ellássák, a nélkül, hogy azoktól — főleg silányabb időjárásban — nagyobb mennyiségű mézaratást várná, míg ellenben a mézkasok azok, melyekről csak is mézgyűjtést várunk, a mellyel azután egyszerre beállott kedvezőtlen hordás idején a netalán mézszegényen maradt anyakasokat rajaikkal együtt a szükséges téli táplálékkal elláthatjuk. — Ha célunkat elérni, azaz a rajkasokból korai és népes rajokat, a mézkasokból pedig mézet nyerni akarunk, akkor azokat munkaképesekké kell teennünk. A méhek munkaképességének már előbbi ősszel, azoknak népgazdag kitelelése által, hogy alapja megvetessék. A tavasz beálltával minden alkalmas eszközt fel kell használnunk a költség elősegítésére, mi a tavaszi etetés által történhetik. Ha tökéletesen megtörtént a költség, akkor alig ha nem sikerülne az óhajtott célt a viszonyokhoz képest elérhetni.

Igen ritka az oly esztendő, melyben jó mézhordás rövidebb-hosszabb időig nem volna, és ezt saját hasznunkra ki kell zsákmányolni. Még nagyon jól emlékszem múlt évben azon időre — körülbelül június hó közepétől július 8—10-éig, — mely rövid időben sok méz volt látható a természetben. De mi történt? Majdnem minden méz a fölösleges költségre fordított, az idő egyszerre megváltozott, a mézforrások kiapadtak — és a méhek a legnagyobb veszedelmet érezvén, kihuzták a fiadzást a sejtekből és szomorú állapotban néztek a tél elébe. Ha a méhészek a tavaszi etetés által a méheket a mézhordás beálltáig munkaképes állapotba helyezni iparkodtak volna, azután a rajkasokat — nem bánom — szabad akaratjuk szerint dolgoztatták, de a mézkasokat a mézgyűjtésre kényszerítették volna, a mi a jó mézhordás alkalmával nagyobb mértékben csak a kasok anyátlanítása által történhetik — akkor bizonyára a méhek ily szomorú helyzetbe nem jutottak volna.

Oktalan és veszedelmes volna valóban gyenge méhcsaládot anyátlanítás által nagyobb mennyiségű mézgyűjtésre kényszeríteni akarni; oly család mindenesetre kinkasnak tétetnék és halálra íteltetnék. Épen oly oktalan és veszedelmes volna valamely méhcsaládot, és ha ez még oly népes volna is, rosz vagykevéssé jó mézhordáskor anyátlanítás által mézgyűjtésre kényszeríteni.

Az „Anleitung zur vernunftgemäßen Bienenzucht“ 73. 1. 3. pontjában mondja Dr. Zsivánsky: A fiadzás tudvalevőleg igen sok mézet emészt, és az obból keletkező méhek, ha t. i. a költség épen a főhordási időben vagy csak röviddel ezelőtt vette kezdetét, már többé semmit sem használhatnak a méhcsaládnak, mert a főhordás többnyire csak rövid időig tart. Azért mézkasokban a fiadzás aránytalan sokaságát mindenkor korlátozni és a főhordás beáll-

tával az anyának kifogása által egészen megakadályozni kell. A méhek minden a fiadzástól szabadult sejtet azonnal mézzel töltendik be. Ezen mód által kedvező viszonyok között sokszor a méznek csodálatos mennyisége gyűjtetik össze.

A tapasztalás igazolja ezt. Tavali vándor utazásom megkezdése előtt június közepén anyátlanná tettem egy kast, a fölösleges anyasejtek eltávolítása által a rajzás lehetőségét megvontam tőle, és visszatértem alkalmával ez méztől duzzadt, míg ellenben a többi nem anyátlanitott kasok majdnem egészen méz nélkül maradtak. Az anyátlanitott kas tehát több más kasnak a téli táplálék hiányát pótolta. Az anyátlanítás következtében más méhtelegeken is augusztus havában, azon időben, midőn a méhek a természetben már semmi táplálékot nem találtak, mézzel telt edényeket leltem; míg másutt, hol az anyátlanítás meg nem történt, szegénység és inségről panaszkodtak. Tehát az anyátlanítás megpróbált eszköz a

méhteleg tökéletes tönkrehajtásának meggátolására és a méz aratásnak a viszonyok szerinti biztosítására.

Minden káros következmény nélkül elővehető az anyátlanítás, 1-ör ha a méhesalád tökéletesen kiépített viaszsejtekkel bir, tehát építeni nincsen kényszerítve, 2-or, ha a méhesalád elég népes. 3-or, ha az anyátlanitott méhesaládtól rajt nem várunk és végre 4-er, ha a természetben dús mézforrások léteznek. Miután a jó mézhordás alkalmával a dolgozó méhek az anyával keveset gondolnak, a mézgyűjtés szüntelenül és bámulatosan halad előre. A királynénevelés ily kezelés mellett igen hasznos, miután a méhészt az anyátlanitott családot szükség esetében minden perczen termékenyített anyával elláthatja, és oly méhesalád, melynek minden eszköze hiányzik, hogy magának új királynét nevelhessen, csak kevés gond oda fordítása mellett szívesen fölvesz idegen termékenyített királynét vagy méhanyát.

(Falusi Gazda.)

Grand Miklós.

T Á R S A L G Ó.

Választmányi ülés 1875. ápril hó 5-én.

86. Az 1875. mártius hó 25-én tartott r. k. választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, — észrevétel nélkül hitelesített.

87. Ministerium 3551. sz. alatt a washingtoni földművelési osztály által közzétett 1874. július-octoberi jelentés egy példányát használat végett megküldi, — köszönettel a könyvtárba helyeztetett.

88. Az osztrák nemzetgazdák társulata f. évi ápril hó 5—7-éig tartandó alakuló congressusára hívja meg egyletünket, — tudomásul szolgál.

89. Ministerium 22,333.—1874. sz. alatt azok névsorát tudatja, kik 1869—1874-ig Klosterneuburghól szőlővesszőket hoztak, — lapban azonnal közöltetvén, tudomásul szolgál.

90. Nagy Ferencz évdijas kötelezvényét további hat évre megújítja, — örvendetes tudomásul szolgál.

91. Szentgyörgyi Lajos évdijas kötelezvényét további hat évre megújítja, — örvendetes tudomásul szolgálván, mindkét kötelezvény szokott módon a pénztárhoz lesz átteendő.

92. Ministerium 5284. sz. alatt a leküldött bikákról rendelkezik, — a magas kivánságnak elég fog tétetni.

93. Szászvárosi Wolff Victor 1 lat milanoi fajta selyemhernyó tojást 2 frt 50 krjával eladásra kínál, — lapban közlendő.

94. Kertész György az egyleti tagok sorába lép, — örvendetes tudomásul szolgálván, évdijas kötelezvénye a pénztárhoz áttétetik.

95. K. Papp Miklós az „Erdélyi gazda“ 1874. évi expeditionális költségeit utalványozni kéri, — a 100 frt kifizetésére egyleti pénztárnok ezennel utasítatik.

96. B. Nopcsa Ferencz és Szentgyörgyi Gyula urak a bécsi gazd. egylet közgyűléséről tesznek kimerítő jelentést, — köszönettel tudomásul vétetik.

97. A pénztárvizsgáló bizottság bemutatja az „Erdélyi gazda“ 1874 évi zárszámadását és 1875 évi költségvetését, mely szerint 1874-ben tényleg 250 frt deficit mutatkozott, az 1875-ik évre pedig 264 frt 50 kr hiány fog felmerülni. Evvel szemben azonban constatálja azt, hogy a lap 360 példányban a tagoknak díjtalanul küldetik meg, mely szolgálmányért a lap pénztára kárpótlást nem nyer és így a deficit ennek rovására esik, — a jelentés tudomásul szolgál.

98. Miniszterium 4086. sz. alatt tudatja, hogy a 131 sz. alatti felterjesztésünkre vonatkozólag mindenekelőtt a vinczellérképezde felállítására jelenleg alappal nem rendelkezik, valamint ugyanazon oknál fogva kénytelen megtagadni a vándorgyűlésre kért segélyt is, a szőlészeti tanár eddigi javadalmazásának pedig csak felét, 600 frtot adhatja meg, — választmány előtt bár tudva vannak az országgyűlés tetemes törlései, mégis meg fogja kísértetni egy újabb felterjesztésével, hogy a vándortanári fizetés az eredeti összegre pótolassék ki s a vándorgyűlés költségeire a szokott segélynek legalább egy harmad része utalványoztassék. A m. leirat érdemleges tartalma úgy a vándorgyűlést rendező torda-aranyosi gazd. egylettel, mint a szől. vándor tanárral közlendő és azoknak nyilatkozata bekérendő lesz.

99. Pávai Vajna Elek egy erdő törvényjavaslat kidolgozása céljából egy bizottságot kér kiküldeni, — miután igazgató választmány tudomása szerint számos szaktestület, közöttük egyletünknek is közreműködésével már évek óta egy erdőjavaslat elkészült és az országgyűlés tárgyalására vár — újabb és külön munkálatba bocsátkozni célszerűnek nem tartja.

100. Miniszterium 6219. sz. alatt tudatja, hogy Magyar-Óvárról, termelési kísérletek céljából, 1 mázsa pignoletto törökbuzaát küld. —

101. Miniszterium 6126 sz. a. tudatja, hogy a termelési kísérletek céljából 4 véka brazíliai tavasz rozsot küld. —

102. Miniszterium 6127 sz. a. tudatja, hogy termelési kísérletek czéljából 3 mázsa Early rose burgonyát küld. —

103. Miniszterium 6128 sz. a. tudatja, hogy termelési kísérletek czéljából 6 mázsa szász hagyma burgonyát küld. —

104. Miniszterium 6129. sz. a. tudatja, hogy termelési kísérletek czéljából 6 véka Chevalier, 4 véka Imperial és 4 véka Probstei árpat küld. —

105. Miniszterium 6131 sz. a. tudatja, hogy termelési kísérletek czéljából 20 font oberndorfi répa magot küld, — minden ezen termények hálás köszönettel fogadtatván, a jelentkezőknek visszaszolgáltatás és lüzetes jelentéstétel terhe alatt ki fognak adatni.

106. A buzdító díjak ügyében kiküldött bizottság jelentését beadja, — választmány az indokolt véleményt elfogadva, azt a nmlgu miniszteriumhoz fel fogja terjeszteni.

107. A szőlészeti pálya kérdésre egy pályamű „Gyözzön a jobb“ jeligével beérkezvén — bírálókul Timár Károly, Máthé Károly és Nagy Ferencz tagtársak kértvén fel, a szerző nevét rejtő pécsétes levélke a bírálat megejtéséig levéltárra tétetik.

108. Szepesi gazd. egyesület tudatja, hogy a ministerium rendeletéből 6 mázsa szász hagyma burgonyát küld, — tudomásul szolgál.

109. Miniszterium 5328 sz. a. a magyar-óvári gépkísérleti állomás működéséről szóló jelentést megküldi, — köszönettel a könyvtárba helyeztetik.

110. Gámán János féle nyomda számláját beadja, — a 118 frnyi összeg kifizetésére pénztárnok ezennel utasittatik.

111. Ugyanaz az „Erdélyi gazda“ első negyedi nyomdai számláját nyújtja be, — a 230 frt. 60 kr. kifizetésére pénztárnok ezennel utasittatik.

112. Tisza László indítványozza, hogy a nmlgu közlekedési ministerium utján eszközöltessék ki a vándortanár és a titkár részére a m. keleti s első erdélyi vasút részéről állandó ingyenyjegy, — az indítvány elfogadtatván, ezen értelemben a nmlgu közlekedési ministeriumhoz kérvény fog intézteni.

113. Puhl Ignác az egyesületi tagok sorába lép, — örvendetes tudomásul szolgálván, évdíjas kötelezvénye a pénztárhoz áttétetik.

114. A k.-monostori vizsgákra kiküldött bizottság jelentését beadja, — helyeslő tudomásul szolgál.

115. A „Probus“ szőlészeti egyesület alapszabály tervezetét bemutatja, — csekély módosítással elfogadtatván megerősítés végett a nmlgu ministeriumhoz fel fog terjeszteni.

116. Biharmegyei gazd. egyesület közgyűlési jelentését küldi meg, — tudomásul szolgál.

117. Ministerium 5773 sz. a. tudatja, hogy a hazában folytatott marhahizlalásról kimerítő adatok érkeztek be hozzá, miután azonban a czélba vett angol-magyar húskiviteli társulat megalakulása több időt fog igénybe venni, a további tárgyalások eredménye hirdapok utján fog közzététetni, — tudomásul szolgál.

118. Ullmann Károly budapesti kereskedő tudatja, hogy a ministerium által megrendelt magvakat elküldötte, — tudomásul szolgál.

Gamauf Vilmos, egyesületi titkár.

Törvényezik a földadó (kataster) szabályozásáról.

(Szentelést nyert 1875. márczius 27-én; kihirdette az országgyűlés mindkét házában 1875. márczius 30-án.)

I. Fejezet.

Általános határozatok.

1. §. A földbirtok arányos megadóztatása czéljából a magyar állam területén fekvő minden földbirtok tiszta jövedelme ezen törvény rendeletei szerint újból kinyomoztatik és általános földadó-kataster készittetik.

A földbirtoknak ezen törvény értelmében kinyomozott tiszta jövedelme — kivéve az 52, 53. és 58. §§. illetőleg az utóbbi §-ra való vonatkozásban a 4. és 5. §-ok és a 6 §. b) és c) pontjai alatti eseteket — sem egyes vidékekre, sem egyes földrészekre nézve nem jöhet változás alá mindaddig, míg az ország egész területére nézve új földadósabályozás nem eszközöltetik.

2. §. A földadó azon évtől kezdve, melyben a jelen törvény szerinti adókievetés életbe lép, a tiszta jövedelem után minden földrészletre egyenlő, külön adótörvény által megállapítandó százalékban vettetik ki.

3. §. A 2-ik §. szerinti állami földadóhoz a földtehermentesítési alap évi szükségleteihez megkívántató összeg külön százalékban lesz kiszámítandó és hozzá adandó. A határörvidéki részek ebbeli mentessége fentartatik.

4. §. A földadó tárgyát képezi minden gazdaságilag használható földterület, a mennyiben nem adómentes (5. §.), habár tényleg más czélra fordittatik is.

4. §. A földadó tárgyát nem képezik:

a) a közutak, állandó dülő utak, utczák és közterek.

b) a beépített háztelkek és az udvarok;

c) szállításra használható és vízművekre szolgáló csatornák;

d) az 1874 XXXIX. és XL. illetőleg az 1840. X. törvényezik oltalma alá helyezett védőtölések és csatornák;

e) temetkezési helyek;

f) országos vagy közhatósági kezelés alatt álló oly kertek, melyek tudományos, közhasznu, vagy jótékony intézetek czéljára közvetlenül szolgálnak;

g) a közhatóságok vagy gazdasági, erdészeti és más hasonczélú egyesületek által közczélokra, nem pedig kereskedelemre fenntartott, — ugy szintén a tanítási czélokra szolgáló fa- és szőlő-iskolák.

6. §. Ideiglen adómentesek:

a) az 1868. XXV. törvényezik 7. és 8. §§-ai alapján ideiglenes adómentességet nyert földrészletek a le nem járt adómentességi idő tartamára; — ezen adómentesség kiterjed a határörvidéki részekben történt telepítéseknél engedett ideiglenes adómentességi esetekre is;

b) oly földterületek, melyek a jelen törvényszerinti adókievetéskor még földadó tárgyát nem képezték, s utóbb csak rendkívüli költséggel váltak gazdaságilag használhatokká, ezen időponttól fogva 15 évig;

c) erősítések és másnemű művelésre tartósan nem használható területeken, jelesen: futóhomokon, köves vagy vízmosásos silány szántóföldeken vagy legelőkön, erdei kopár tisztásokon, az erdősítés befejezésétől kezdve, az erdősítés nehézségéhez és költségéhez mérten 20—40 évig, mely idő letelte után ily területek akkori minőségük szerint megadóztatandók.

A letarolandó erdőtalaj újra befásításával e kedvezmény nem jár.

d) új telepítvényeknél a telepítvényhez tartozó földek, ha a telep legalább ötven családból áll: hat, ha ötvennél kevesebb, de legalább 10 családból áll: három évre;

e) oly szőlőterületek, melyeken a tőkék kivesztek, vagy rendes forgón kívül kivágattak, és melyek a talaj megforgatása után újból beültettek a beültetéstől számítva hat évre.

A változás, melyen az adómentesség alapszik, annak bekezdésétől számítandó egy év alatt az adóhivatalnál bejelentendő, különben az adómentességi igény elenyészik.

Az adómentességi időszak a változást követő évvel kezdődik.

7. §. A földadó a földbirtokot terheli és annak tényleges birtokosa által fizetendő.

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* Jó alkalom olesó gyümölcsfák beszerzésére. Az erdélyi gazdasági egyesület köztelkén (agyagdomb-utca 1. és 2. sz.) több gyümölcsös tábla a jelen tavaszon rigolirozás alá kerülvén, az ott lévő 1—200 különböző koru csemete mérsékelt áron el fog adatni. Bővebb felvilágosítással a helyszínén egyleti kertész Dugaszi Albert szolgál.

* A kérődző állatok behozatalának eltiltását s. a. t. tárgyaló kérvénye az erdélyi gazdasági egyesületnek a külföldi politikai és gazd. szaksajtóban is megtisztelő elismerésre talált. Csak a hazai gazdasági sajtó nem szolt még a tárgyhöz (kivéve a „Pesther Lloyd“ gazd. melléklapját) pedig az ügy roppant nemzetgazdasági fontossága az érdemleges tárgyalást nagyon is megkívánja. Ha hazai szakérdekeink hivatott képviselői sem foglalkoznak ily kérdésekkel nem egyengetik; az ily nagy horderejű javaslatnak utját, valjon mit kívánjunk a távolabb állóktól, kik épen szakközölyneinktől várják a tájékozást?

* Magyarországi gazdák vándorgyűlése. Az országos magyar gazdasági egyesület f. évi martius 31-én tartott közgyűlésének V. jegyzőkönyvi pontja következőleg szolt: „Többeknek óhajtatásához képest Korizmic László alelnök indítványára az igazg. választmány utasított, hogy a gazdasági vándorgyűlések tárgyában tanácskozzék és tegyen intézkedéseket az iránt, hogy ezen vándorgyűlések nálunk is mielőbb életbe léptethetessenek“. Örömmel üdvözljük a n. t. egyesület ezen a téren és teljesen meg vagyunk győződve, hogy fáradozásait kívánt siker fogja koronázni, főleg akkor, ha minél egyszerűbb alapon szervezi ezen intézményt. Az erdélyi gazdák vándorgyűlésének még csak négy éves multja van, de már is sikerült hiven ragaszkodó törzsközönséget teremteni, mely az évről évre megújuló összejövetelt nagy érdekeltséggel várja és látogatja. A folyó évben Tordamegye, városa és gazdasági egyesület vállalta el a szives házi ur szerepét és reméljük hogy némely prózai anyagi akadály daczára, ezen tisztének derekasan meg is fog felelni.

* Az ideai országos lótenyésztési értekezlet május hó 8-án lesz Budapesten megtartva. A földművelési miniszter ez ügyben egy felette érdekes körlevelet intézett az országos lótenyésztési központi bizottság és a vidéki lótenyésztési bizottságokhoz, melyet lapunk jövő számában teljertalmulag közölni fogunk.

* Az erdélyi pinczeegylet igazgatói jelentését a lefolyt 1874 évről lapunk 14. számának egyik hira szerint közölni ígértük és most az „Erdélyi gazda“ néhány olvasója figyelmézet, hogy szavunkat még mind eddig nem váltottuk be! Kénytelenek vagyunk hibánkat beismerni, de másrészt ki kell jelentenünk azt is, hogy ekkoráig a jelentés még kezünkhez nem jutott, tehát nem is közölhetük.

* Értesítés. A földművelés, ipar és kereskedelmi miniszterium által közhírré tételük, hogy Kovács József batorkeszi szőlőbirtokosnak Klosterneuburgból és Franciaországból származott fajokból álló szőlő ültetvényei, nem különben az eladásra készletben tartott gyökeres szőlővesszők a kormány által e czélra kiküldött szakértő közeg által tüzetesen megvizsgáltván — teljesen phylloxera menteseknek találtattak.

* A dohány kiállítás, mely april 10—13-án az orsz. m. gazd. egyesület köztelkén, Budapesten tartatott, egész csendben folyt le, a szegényletességig kevés látogatója volt, bár a kiállítványok igen érdekesek voltak. Különösen kiemelendő az aradi kincstári dohány minta ültetvény-kiállítása, mely a különböző dohánykezelési módokat tüntette elő. A jury a gondolható legnagyobb lelkiismeretes vizsgálat után, mely két napig tartott a 44 kiállító közül következő nagy termelőknek ítélte oda az állami arany érmet; Beliczey J. Kinczig J. Ráth J. Gr. Apponyi Gy. Br. Eötvös Jné. Reök J. Jakabffy B. Wein. Egyenként 50 frt. pénzjutalmat pedig a következő kis termelők nyertek; Kronstädter N. Fogarásról, ennek kitünő minőségű s a török dohányt pótolni képes jeles erdélyi pipa dohányja nagy feltünést okozott, mint kis termelő csak a legnagyobb pénz jutalomban részesült; Kis J. Fehér L. és Kalmár. (Közl.)

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H i r d e t é s e k.

Jelzalog kölcsönök.

Alóllrt „Ipar- és keresked. ügynöki Iroda“ tisztelettel jelenti miszerint Szilárd anyagból épült Kolozsvári bérházakra törlesztési kölcsönöket 500 forinttól kezdve a legmagasabb összegig gyorsan eszközöl.

Ugyazintén a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 500 forinttól kezdve a legmagasabb összegig.

Nagyobb kölcsönöknél feltünő előnyt nyújt.

Bővebb értesítéssel a módoszatok iránt posta útján készséggel szolgál.

A hatóságilag engedélyezett általános

(3) (8—26) „Ipar- és kereskedelmi ügynöki Iroda“

Kolozsvárt, óvár hástyauteza, 6. sz.

Értekezhetel posta útján vagy személyesen naponta d. n. 1—4 óráig.

TAUFFER FERENCZ

magkereskedésében

Kolozsvártt,
kaphatók a legjobb minőségben és
jutányos árakban:

- Takarmány répák
- Luzerna és lóherék
- Esparsette
- Canadai zab
- Douttonkorn törökbuza
- Early rose burgonya
- Bükköny
- Takarmány és diszfüvek
- Stockeraui lencse és borsó
- Mezei paszuly
- Kerti és virágmagvak
- Gabona zsákok nagy választékban. (1) (17—52)

Legjobb és legolcsóbb forrás

ZONGORÁK és HARMONIUMOK

beszerzésére.

használt zongorák megcserélésére,
valamint mindennemű húros hangszerek, azok alkatrészeinek és mindenféle húroknak vásárlására.

Zongora-ajvástási műhely.

Zongora-kölcshúzósi raklár.

TRISKA FERENCZ

KOLOZSVÁRT,

A távirdai hivatallal szemben.

Kivánatra legujabb, 1875-re szóló árjegyzékemmel bérmentve szolgálók. Üzletemben a lehető legnagyobb olcsóság a legszigorubb lelkiismeretességgel párosul.

Zongora hangolás bármily távol vidéken is olcsón elvállaltatik. (2) (9—26)

Piaczi árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A héti vásár		Egy osztrák mérő = 2 nagy veka					Egy mázsa		Egy bécsi öl	1 font
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha hus
ára krajczárookban										
Kolozsvár	apríl 22	350—400	270—290	240—270	140—150	250—270	165	85	—	21
Nagy-Várad	decz. 29	380—480	340—370	280—320	180—200	260—300	300	140	1500	24
Maros-Vásárhely	apríl 8	326—370	240—270	220—268	100—118	—	210—230	60—90	600—1200	18
Károly-Fehérvár	apríl 17	365—475	310—315	245—250	155—163	—	165—175	95—120	900	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	decz. 31	388—455	361	290—312	135—141	318	—	—	—	18
Benztercze	mart. 23	350—400	280	240	150	—	160—200	95—150	600	14
Nagy-Enyed	apríl 8	338—375	288—313	213—262	145—163	—	320—330	35—45	800	18
Szamosujvár	apríl 12	400—440	280—320	240—280	130—140	—	250	50	1400—1600	18
Décs	apríl 13	389—400	300—310	240—260	110—120	—	150—160	50—80	800	16
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földterhermentesítési kötvény 76 frt 39 kr. — Ezüst árkelet 103.45

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

	1—1		1—3		1—6		1—12		1—24		1—52	
	széri hirdetésekor											
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
5/16 "	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
4/10 "	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 "	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 "	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Nagyobb hirdetésekéül külön kedvezmények.

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kitenni: mennyi helyet igényel a beküldött mellékelt hirdetés számára.

Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala és a Gámán János örökösai nyomdájának központú irodája (előér gr. Gyulai-ház) Mellékletek százanként 1 o. ó. forintba számítatnak.

TARTALOM:

Gyümölcseim. — Czélszerű-e a méhesaládot jó mézhordás alkalmával anyátlanná tenni? — Társalgó. — Választmányi ülés 1875. april hó 5-én — Törvényezik a földadó (kataszter) szabályozásáról. — Egyveleg. — Hirdetések. — Piaczi árak.